

Nimi:

Asuntotuotantotoimisto 1948 – 2017

Asuntotuotanto 2017 -

Toimikunnan nimenmuutokset:

Asuntotuotantokomitea 1948 – 1969

Asuntotuotantotoimikunta 1970 – 2017

Aika: 1948 –

Helsingin kaupunginhallitus päätti marraskuussa 1948 asuntotuotantokomitean perustamisesta. Asuntotuotantokomitea - sittemmin asuntotuotantotoimikunta - perustettiin helpottamaan sodan jälkeistä asutuspulaa. Komitean tehtäväksi oli annettu ehdotuksen laatiminen vuoden 1949 budjetin asuntotuotantomäärärahan käytöstä. Komitea päätyi esittämään, että varattu raha käytettäisiin kokonaisuudessaan kerrostalojen rakennuttamiseen ja varattaisiin kaupungin omaa tai sen perustamien yhtiöiden rakennustoimintaa varten. Asuntotuotantokomitea tuli kiinteistötoimen kaupunginjohtajan toimialaan. Komitea jäi pysyväksi elimeksi, vaikka perustamistoimien suurpiirteisyys viittasi väliaikaisuuteen.

Komitean ja sen toimiston tehtävänmääritykset täsmentyivät vähitellen. 1950-luvun lopulla komitean tehtäviksi luettiin kaupungin ja sen omistamien yhtiöiden suunnittelu ja rakentamisen hoitaminen sille myönnettyjen määrärahojen ja suunnitelmien puitteissa sekä asuntoyhtiöiden perustaminen ja urakkasopimusten laatiminen ja allekirjoittaminen. 1950-luvun lopulta noin 10 vuoden ajan toimisto rakennutti pelkästään vuokra-asuntoja, mutta rakennettujen omistusasuntojen osuus kasvoi jälkeen tulevana vuosikymmeninä.

Asuntotuotantotoimikunnan ja -toimiston tehtävää vakiinnutti vuonna 1969 alkanut kaupungin asunto-ohjelmien laadinta. Alun perin oli lailla säädetty, että yli 10 000 asukkaan kaupunkien ja kuntien on laadittava vuosittain asunto-ohjelma aina seuraavaa viittä vuotta ajatellen. Ohjelma määrättiin valtuuston käsiteltäväksi. Nytemmin varsinaisten asunto-ohjelmien teko on muutettu kunnille vapaaehtoiseksi, mutta Helsingissä asumisen ja maankäytön toteutusohjelma on säilynyt tärkeänä asiakirjana. Sen laatimiseen osallistuvat lukuisat hallintokunnat ja sen käsittely on kaupunginvaltuustossa poliittisesti keskeinen ja tärkeä.

Kaupungin eri alueiden tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi asuntotuotantotoimiston tehtäväkenttä on laajennettu käsittämään kaikkia hallintamuotoja. Kaupungin omaa omistusasuntotuotantoa käytetään mm. uusien asuinalueiden aloitusvaiheessa. Näin luodaan paremmat edellytykset myös muiden tuottajien vastaavalle tuotannolle alueella.

1970-luvulla asuntotuotantotoimikunnan tehtäväkenttä laajentui käsittämään myös kaupungin omistaman asuntokannan peruskorjauksen. Vuoden 1977 toimintakertomuksessa toimikunnan tehtävä määriteltiin seuraavasti:

”asuntotuotantotoimikunnan pääasiallisena tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää kaupungin omaa asuntotuotantoa ja vanhojen asuntojen saneeraustoimintaa sekä toimia kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden teknisen huollon asiantuntijaelimenä, jollei näitä tehtäviä ole uskottu kaupungin muulle hallintoelimelle”. Vuoteen 1977 asti toimikunta oli puhtaasti virkamieselin.

Helsingin asuntotuotanto on tukeutunut pitkälti valtion lainoitukseen, jonka hankkiminen valtion Aravalta (sittemmin asuntohallitus ja asuntorahasto) on ollut asuntotuotantotoimiston vastuulla. Toimisto huolehti myös rakennusurakoiden ja niiden suunnittelun kilpailutuksesta. 1970- ja 80-luvuilla käytössä olleessa KVR-mallissa urakoitsija hoiti myös suunnittelun.

Yli 60-vuotisen historiansa aikana asuntotuotanto on rakennuttanut pääkaupunkiin yli 65 000 asuntoa ja peruskorjauttanut lähes 40 000 asuntoa. Asuntojen tuottaminen kaupungin omalle henkilöstölle on ollut osa toimintaa. 1990-luvulla Helsingissä aloitettiin vuokra- ja omistusasuntojen piirteitä yhdistelevien asumisoikeusasuntojen rakennus.

Asuntotuotantokomitea ja sittemmin asuntotuotantotoimikunta on ollut kaupunginhallituksen nimittämä. joten sen asema on ollut varsin itsenäinen suhteessa muihin hallintokuntiin. Asuntotuotantotoimisto on ollut koko toimintansa ajan asuntotuotantokomitean ja –toimikunnan alainen mutta sillä on ollut ajoittain tiivis yhteys kiinteistövirastoon, joka hoiti toimiston resurssipulan vuoksi sen henkilöstöasioita; samalla asuntotuotantotoimisto oli hallinnollisesti kiinteistöviraston osa ja kiinteistölautakunnan alainen, vaikka työkentällä päättävä elin oli asuntotuotantotoimikunta.

Vuonna 1996 hyväksytyn ja 2013 viimeisen kerran muutetun johtosäännön mukaan ”asuntotuotantotoimikunta ja sen alainen asuntotuotantotoimisto vastaavat niiltä tilatun kaupungin oman asuntotuotannon ja korjausrakentamisen johtamisesta, valvomisesta, kehittämisestä ja rakennuttamisesta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti”. Lisäksi toimikunnan tehtävänä oli huolehtia sille varattujen tai sopimuksin tulleiden muiden kohteiden rakennuttamisesta tai peruskorjauksesta, sekä asunto-osakeyhtiöiden tilaaman teknisen kunnossapidon asiantuntijatehtävistä.

1.6.2017 alkaen entinen asuntotuotantotoimisto, jonka nimeksi muutettiin Asuntotuotanto, kuuluu kaupunkiympäristön toimialaan minkä alla se toimi rakennusten ja yleisten alueiden jaoston. Toimialan toimintaa ohjaa ja valvoo kaupunkiympäristölautakunta jaostoineen. Aiempi asuntotuotantotoimikunta on lakkautettu.